

АЖЫК КИЧЭЭЛ
**«Литературлуг дыл болгаш оон
нормаларының дугайында билиг»**

Чуруктар-биле ажыл

ДЕМДЕКТЕР:

- — ТӨП ДИАЛЕКТ
- — БАРЫҢ ДИАЛЕКТ
- — СОҢГУ-ЧӨӨН ДИАЛЕКТ
- — МУРНУУ-ЧӨӨН ДИАЛЕКТ
- — ХОЛУШКАК АЯЛГАЛАР

Литературлуг дыл дээрге
парлалга, литература, эртем,
өөредилге черлери, радио,
телевидение, театр, күрүне
документилериниң дылы болур.
Литературлуг дылга бижиир
болгаш чугаалажыр.

ЛИТЕРАТУРЛУГ ДЫЛ

БИЖИМЕЛ

ААС ЧУГААНЫҢ

Литературлуг дыл ниити чоннуң дылындан шилиттинип алдынган тускай нормаларлыг болур. Олар дылдың шын, аянныг, культурлуг болурун быжыглаар база литературлуг болгаш литературлуг эвес талаларын ылгап турар.

Бир аай чурум ёзугаар сөстөрни шын бижиири, адаары, оларны утказының аайы-биле чөп шилип алыры, домактарны шын тургузары, сөс каттыжыышкыннарын шын ажыглаары, бижик демдектерин шын салыры *литературлуг норма* болур.

Литературлуг норма дылдың бүгү- ле кезектеринге хамааржыр:

Фонетика талазы- биле	Морфология талазы-биле	Синтаксис аймаанда	Лексика талазы- биле
ини – ижи – <u>ийи</u> –ихи; <u>оттулар</u> – оккулар; кол – <u>хол</u> .	барзавыс – барзавысса – <u>барзавысса</u> ; онуун – <u>оон</u> ; хемгиди – <u>хемче</u> .	Сен барзаң, эки-дир. – Сен бардың изе, эки-дир. – <u>Сен барзыңза</u> , <u>эки-дир</u> .	сайыр – <u>бидон</u> ; <u>киш</u> – чараш- аң – алды – чиңге; мээлик – <u>ховаган</u> .

*Кичээлге идепкейлиг
киришкениңер дээш четтирдивис!*

